Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/24/229197

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Aanwijsbesluit opvang vluchtelingen uit Oekraïne op cruiseschip in de Veerdam

Datum: 27 februari 2024

Kernboodschap
Om de noodopvang van de ontheemden voort te zetten is het huidige contract met de rederij van het cruiseschip aan de Veerdam verlengd van 15 maart tot 30 september 2024. Dit geeft de gemeente de noodzakelijke tijd om een aanbestedingsprocedure te doorlopen voor de verdere verlenging van het schip vanaf 1 oktober 2024 als noodopvang voor de ontheemden uit Oekraïne. Dit tot maart 2026 of zolang als de regeling opvang ontheemden Oekraïne van toepassing is. Hiermee hebben wij een cruiseschip als opvanglocatie voor ontheemden uit Oekraïne beschikbaar aan de Veerdam gedurende de periode van de regeling opvang ontheemden Oekraïne. De financiële middelen om voornoemde opvang mogelijk te maken vragen wij op voorhand aan bij het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
31-05-2022	Z/22/077511 Aanwijsbesluit opvang vluchtelingen Oekraïne op cruiseschip in de Veerdam

Toelichting
De gemeente Druten heeft gehoor gegeven aan de oproep van het ministerie bij het begin van de vluchtelingencrisis van ontheemden uit Oekraïne, door opvang te bieden op een cruiseschip aan de Veerdam met 140 plaatsen. In eerste instantie was dit als een crisisnoodopvang omdat nog niet duidelijk was of de ontheemden langdurig in onze gemeente zouden verblijven. Inmiddels zijn we bijna 2 jaar verder en is de opvang via de regeling ontheemden Oekraïne verlengd tot maart 2026.

Omdat langdurig verblijf en wonen op een cruiseschip ook nadelen kent, heeft het college verkenningen gedaan naar een alternatieve locatie aan wal. Om hiervoor de ruimte te krijgen om deze plannen aan de raad voor te kunnen leggen, hebben we met de huidige rederij afspraken gemaakt om het schip tot en met september 2024 te verlengen. Het huidige schip heeft 132 plaatsen. Inmiddels is gebleken dat er bij de raad geen draagvlak is voor een alternatieve locatie. Dit betekent dat we niet verder gaan zoeken naar alternatieve locaties en dat we na dit besluit willen starten met een aanbestedingsprocedure voor de verdere verlenging van het schip vanaf 1 oktober 2024. Hiermee hebben wij een cruiseschip als opvanglocatie voor ontheemden uit Oekraïne beschikbaar aan de Veerdam voor de duur van de regeling opvang ontheemden Oekraïne.

Gevolgen
Het college heeft eerder al een toezegging gedaan aan de huidige verhuurder van het cruiseschip om het contract te verlengen tot september 2024 om een realisatie van een vervangende locatie aan de Veerdam mogelijk te maken. Nu deze plannen niet door gaan is er te weinig tijd om nu nog een Europese aanbesteding te starten voor de periode tot september 2024. Deze aanbesteding was gelet op de waarde van deze opdracht wel vereist, wat mogelijk het risico met zich meebrengt dat indien een concurrerende reder naar de rechter stapt vanwege deze één op één gunning, dan kan de rechter de verlengingsovereenkomst vernietigen. De verlenging geeft daarentegen de gemeente de noodzakelijke tijd om een aanbestedingsprocedure te doorlopen voor de verdere verlenging van het schip vanaf 1 oktober 2024 als noodopvang voor de ontheemden uit Oekraïne. Dit tot maart 2026 of zolang als de regeling opvang ontheemden Oekraïne van toepassing is.

Om ruimte te hebben voor het zoeken naar een vervangende locatie en het bouwen van deze locatie hebben we in onzekerheid gezeten hoe lang we het schip nog nodig zouden hebben. Dit heeft ertoe geleid dat we het schip hebben verlengd tot en met september 2024.

In het cruiseschip zijn kamers/suites beschikbaar met eigen sanitair. Catering wordt verzorgd door de bemanning, evenals schoonmaak en BHV. Hierdoor zorgt deze vorm van noodopvang ervoor dat we zo min mogelijk een beroep hoeven te doen op onze eigen organisatie. Het centraal huisvesten van de vluchtelingen maakt het bovendien mogelijk om hulp- en dienstverlening efficiënt te organiseren. De kosten voor de huur van het cruiseschip zijn getoetst door de VRGZ en zijn marktconform gebleken.

We moeten echter vaststellen dat het opvangen van vluchtelingen op een cruiseschip veel duurder is dan opvanglocaties op het vasteland. Voor het opvangen van vluchtelingen uit Oekraïne is via de bekostigingsregeling ontheemden een normbedrag per dag beschikbaar per beschikbaar bed. De kosten van opvang op het schip liggen ver boven deze normvergoeding. De regeling voorziet in een vergoeding op basis van werkelijk gemaakte kosten. Het nadeel is dat we als gemeente de extra kosten eerst moeten voorfinancieren en achteraf vergoed krijgen bij de verantwoording van de jaarstukken. We hebben vooraf toestemming gevraagd bij het ministerie voor de vergoeding van deze extra kosten van het schip. Wij hebben inmiddels de bevestiging ontvangen van het ministerie dat we tot maart 2026 verzekerd zijn van de vergoeding van het normbedrag. Daarnaast geven ze mee dat zolang er opvang noodzakelijk is van Oekraïense ontheemden er ook een vergoeding zal zijn vanuit het Rijk met de dan geldende wet- en regelgeving. Dat betekent dus dat er in de toekomst veranderingen in de bekostigingsregeling kunnen zijn, die gevolgen hebben voor de gemeente Druten. Dit betekent dat we alert moeten blijven op wijzigingen van de bekostigingsregeling. En dat we bij contractvorming de koppeling moeten maken met de financiering vanuit het Rijk. Dit kan wel een prijsopdrijvend effect hebben bij de aanbesteding maar is noodzakelijk om geen risico’s te lopen.

De bekostigingsregeling voorziet in kosten voor de opvang van ontheemden. Indirecte kosten die het gevolg zijn van de opvang, zoals bijvoorbeeld hoge WMO- of jeugdwetkosten, worden niet vergoed. Omdat er geen terugbetalingsplicht bestaat voor de normvergoeding, kan een gemeente met een goedkope opvanglocatie deze middelen gebruiken om bijvoorbeeld hoge zorgkosten te compenseren of extra personeel in te zetten. Het bestedingsrecht van het overschot ligt namelijk bij de gemeente. Gelet de hoge kosten van het schip heeft de gemeente Druten geen verschot vanuit de normvergoeding.

Gemeente Druten is als huurder van het cruiseschip verantwoordelijk voor het regelen en organiseren van een juiste vergunning volgens de bestaande wet en regelgeving. De huidige vergunning loopt nog tot en met 31 december 2024. Hierna zal de gemeente een aanvraag voor verlenging moeten doen voor de verdere loopduur zoals die beschreven gaat worden in de aanbesteding.

Communicatie
De omwonenden zullen, nadat het besluit is genomen en nadat de raad is geïnformeerd middels een informatienota, direct op de hoogte worden gesteld door middel van een brief. In deze brief zal opnieuw een telefoonnummer en een e-mailadres worden vermeld waar zij terecht kunnen met vragen of mogelijke zorgen. We zullen de welzijnsinstelling MeerVoormekaar vragen om buurten met de buurt te organiseren, zodat de omwonenden en ontheemden uit Oekraïne elkaar informeel kunnen ontmoeten op het schip. Betrokken organisaties en ketenpartners zullen we per e-mail informeren.

Voor de ontheemden uit Oekraïne verandert er niets; de opvang blijft open zolang zij hier volgens de regeling recht op hebben. Deze informatie is reeds bekend bij hen.

Uitvoering of Vervolgstappen
Na besluitvorming door het college en informatieverstrekking aan de raad zullen de stappen worden uitgevoerd zoals beschreven bij communicatie. Daarnaast zullen we deze informatie vermelden op onze website bij de overige informatie over Oekraïne. De ambtelijke organisatie zal de uitvoering blijven coördineren met de gecontracteerde partijen om noodopvang te bieden aan ontheemden uit Oekraïne op een cruiseschip aan de Veerdam.

Aan het Rijk van Nijmegen, de veiligheidsregio en de provincie zal worden gemeld dat de opvanglocatie wordt gecontinueerd.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.